

Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень

УДК 327.8:321.64(470:100)"20"

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.14786641>

Рашизм як загроза діючому світовому порядку

Рудий Назар Ярославович

Кандидат юридичних наук, доцент, учений секретар Вченої ради, Львівський державний університет внутрішніх справ, 79007, м. Львів, вул. Городоцька, 26, Україна, <https://orcid.org/0000-0001-7338-4867>,

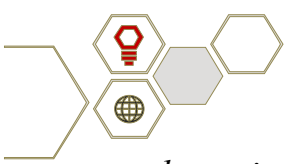
<https://www.webofscience.com/wos/author/record/28583101>

<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57226854722>

Прийнято: 20.01.2025 | Опубліковано: 30.01.2025

***Анотація.** Стаття присвячена концептуальним засадам, причинам та умовам виникнення діючого світового порядку, який є невід'ємною складовою гарантування безпеки існування сучасних суспільств та держав. Метою статті є визначення впливів рашистської форми державно-правового режиму на міжнародний та світовий порядок, міжнародне право, інституційний механізм гарантування світового порядку. Також здійснено оцінку загроз трансформації чи руйнування діючого світового порядку та запропоновано шляхи усунення деструктивного впливу рашизму. В процесі дослідження було використано комплекс загальнонаукових методів: історичний, компаративістський, формально-юридичний та структурно-функціональний, що дозволило всебічно розкрити загрози діючому світовому порядку від рашистського режиму.*

Результатом розглянутої в статті проблематики стало визначення таких явищ як світовий та міжнародний порядок, міжнародне право, інституційний механізм гарантування світового порядку та рашизм. Окреслено історичні особливості створення діючого світового порядку та його



функціонування з 1945 року і до сьогодні. Розкрито юридичну основу світового порядку, яка базується на принципах міжнародного права. Відображено інституційний механізм гарантування світового порядку, його недоліки та переваги щодо встановлення миру та гарантування суверенним державам територіальної цілісності та незалежності. Визначено рашистську форму державно-правового режиму як черговий різновид фашизму, що остаточно сформувався на Росії у XXI ст. Вказано на агресивній поведінці лідерів рашизму, що проявляється у розв'язуванні агресивних воєн проти Грузії та України, нехтуванні принципами міжнародного права, саботаж діяльності Ради Безпеки ООН, прямій або опосередкованій терористичній діяльності по всьому світі. Така свавільна та непокарана діяльність рашистів дискредитує самі основи світового порядку та становить загрозу його існування.

У висновках автором відзначено нагальну потребу реформування діючого інституційного механізму гарантування світового порядку, перш за все ООН та її Ради Безпеки для уникнення хаосу та насильства по всьому світу. Наголошено на необхідності об'єднання усього цивілізованого ліберально-демократичного світу для протистояння рашизму, засудження його лідерів та заборону як ідеології та форми державно-правового режиму.

Ключові слова: світовий порядок, міжнародний порядок, принципи міжнародного права, фашизм, рашизм, демократія, війна.

Ruscism (rashism) as a threat to the current world order

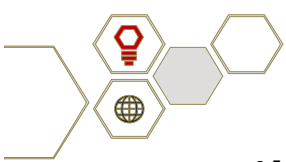
Nazar Rudyi

PhD in Law, Associate Professor, Academic Secretary of the Academic Council of Lviv State University of Internal, 79007, 26 Horodotska Str., Lviv, Ukraine,

<https://orcid.org/0000-0001-7338-4867>,

<https://www.webofscience.com/wos/author/record/28583101>

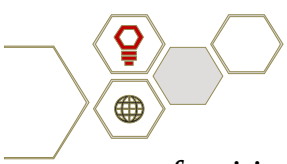
<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57226854722>



Abstract. *The article is focused on the conceptual foundations, causes and prerequisites for the emergence of the current world order, which is an integral part of ensuring the security of existence of modern societies and States. The purpose of the article is to determine the impact of the ruscism (rashism) form of the state and legal regime on the international and world order, international law, and the institutional mechanism for ensuring the world order. The author also makes an assessment of the threats to transformation or destruction of the existing world order and suggests ways to eliminate the destructive impact of ruscism (rashism). In the course of the study, a set of general scientific methods, including historical, comparative, formal legal and structural-functional methods were used, which allowed to comprehensively reveal the threats to the current world order posed by the ruscists (rashists) regime.*

The issues discussed in the article resulted in the definition of such phenomena as world and international order, international law, institutional mechanism for guaranteeing world order and ruscism (rashism). The historical features of the creation of the current world order and its functioning from 1945 to the present day are outlined in the article. The legal basis of the world order, which is based on the principles of international law, is revealed. The institutional mechanism for guaranteeing the world order, its shortcomings and advantages in terms of establishing peace and guaranteeing sovereign states' territorial integrity and independence are reflected. The author identifies the ruscism (rashism) form of the state and legal regime as another type of fascism that finally emerged in Russia in the twenty-first century. The author points out the aggressive behaviour of the leaders of ruscism (rashism), which is manifested in the unleashing of aggressive wars against Georgia and Ukraine, disregard for the principles of international law, sabotage of the UN Security Council, and direct or indirect terrorist activities around the world. Such activities of the ruscists (rashists) discredit the very foundations of the world order and pose a threat to its existence.

In conclusion, the author emphasises the urgent need to reform the existing institutional mechanism for guaranteeing world order, first of all, the UN and its Security Council, in order to avoid chaos and violence around the world. The necessity



of uniting the entire civilised liberal democratic world to oppose ruscism (rashism), condemn its leaders and ban it as an ideology and a form of state and legal regime is emphasised.

Keywords: *world order, international order, principles of international law, fascism, ruscism (rashism), democracy, war.*

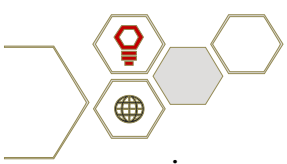
Постановка проблеми. Проблема збереження діючого світового порядку є надзвичайно важливою в контексті забезпечення безпеки та миру по всьому світі. Чинні принципи міжнародного права встановлюють територіальну цілісність, суверенітет та непорушність кордонів держав, вирішення конфліктів мирним шляхом, невтручання у внутрішні справи держав, поваги до прав людини та основних свобод, а інституційний механізм гарантування світового порядку на чолі з ООН повинен забезпечувати неухильне виконання цих принципів.

Тому чітка ідентифікація загроз діючому світовому порядку є важливою складовою для вироблення ефективних політичних, юридичних, воєнних, дипломатичних, економічних та інших засобів протидії цим загрозам.

Сформований у ХХІ столітті на Росії рашистський державно-правовий режим порушив усі норми міжнародного права, розв'язав агресивні війни проти Грузії та України, саботує діяльність Ради Безпеки ООН та здійснює пряму або опосередковано терористичну діяльність по всьому світі, що становить безпосередню загрозу діючому світовому порядку.

Зв'язок між висвітленою проблемою та важливими науковими і практичними завданнями полягає у виробленні механізмів протидії загрозам світовому порядку зі сторони рашизму з подальшою його заборonoю, як ідеології та форми державно-правового режиму, засудженні його лідерів та відшкодування усіх збитків завданих агресивною війною проти України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема становлення та функціонування діючого світового та міжнародного порядку, їх інституційного механізму гарантування та загроз зі сторони рашизму висвітлено в науковій



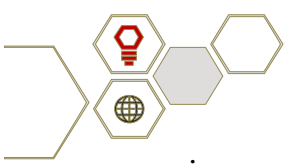
літературі недостатньо. Основні дослідження присвячені або окремо проблемам світового та міжнародного порядку або рашизму як ідеології чи формі державно-правового режиму.

Класичною працею щодо світового та міжнародного порядку є дослідження Кіссінджера Г. – «Світовий порядок. Роздуми про характер націй в історичному контексті» [1]. У ній автор розкрив історичні передумови становлення сучасного світового порядку, обставини формування і функціонування світового порядку у біполярному та монополярному світі, описав потенційні загрози створеному після Другої світової війни світовому порядку.

Окремі аспекти світового порядку та згубного впливу Росії чи її рашистського режиму досліджували Огризко В. [5], Грицяк І. [6], Фуліс П. [9], Макмастер П. [10], Снайдер Т. [16;17], Музика І. [4].

Зважаючи на досить нове явище рашизму (виникло на початку ХХІ ст., а остаточно сформувалося на Росії після її агресивних воєн проти Грузії та України) в науковій літературі вже є значна кількість досліджень, які розкривають рашизм як ідеологію чи форму державно-правового режиму. Важливим напрямком визначення рашизму є розгляд його як чергового різновиду фашистського державно-правового режиму, що увібрав в себе як класичні ознаки фашизму, так і його німецького різновиду – нацизму. Адже попри культ традиції та авторитарної влади, радикальний націоналізм, знищення опозиції та нетерпимість до будь-яких проявів інакодумства, мілітаризм та агресивну зовнішню політику, тотальні порушення прав і свобод людини, рашизм здійснює геноцид Українського народу. Війна, яку рашисти розпочали проти України у 2014 році, не задля захисту російськомовних чи проти розширення НАТО, а саме для знищення держави України та Української нації.

Важливим доробком науковців є початок висвітлення впливу рашизму не лише в контексті міжнародного порядку (агресії щодо близьких сусідніх держав), але і світового. Намагання рашистів заблокувати роботу Ради Безпеки ООН при розгляді агресії Росії проти України, дезінформація світового

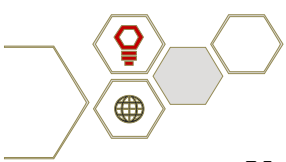


співтовариства, приховування своєї злочинної діяльності щодо порушень міжнародного права, брехлива пропаганда спрямована на виправдання агресивної війни та геноциду Українців – все це спрямоване на дискредитацію та нівелювання основ світового порядку. Рашистам потрібен хаос у світовому масштабі для реалізації своїх агресивних планів і вони усіма засобами намагаються переконати провідні держави світу відмовитися від загальноприйнятих принципів міжнародного права та діючого світового порядку.

Незважаючи на попередні наукові дослідження є очевидна потреба у більш ґрунтовному дослідженні впливу рашизму на світовий та міжнародний порядок, що враховував би останні тенденції розвитку міжнародної регіональної та глобальної ситуації. Тому висвітлена у статті проблематика потребує постійного моніторингу, аналізу та ідентифікації загроз, які рашизм становить для світового порядку. Це дозволить нейтралізувати згубний вплив рашизму та виробити механізм його остаточної ліквідації та заборони.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Враховуючи динамічний розвиток світових та регіональних подій, впливи та загрози світовому та міжнародному порядку постійно змінюються. Кон'юнктура залежить від ситуації на полі бою в Україні, Ізраїлі чи Росії, виборів у Західних демократичних державах, введенні санкцій проти рашистів та інших авторитарних режимів, розслідувань які проводяться під егідою ООН, Міжнародного кримінального суду щодо лідерів рашизму та інших факторів.

В сьогоденнішніх реаліях проблема ідентифікації та нейтралізації загроз, які становить рашизм для світового та міжнародного порядку потребує подальшого вивчення, незважаючи на досягнення попередників. Адже рашисти продовжують агресивну війну в Україні, що є геноцидною за своєю суттю, ведуть, по факту, гібридну війну із західними демократіями, продовжують терористичну діяльність безпосередньо або через підконтрольні маріонеткові організації чи режими, блокують роботу Ради Безпеки ООН, що суттєво підриває основи світового порядку.



У статті враховано основні тенденції політико-правового розвитку подій на глобальному та регіональному рівнях, що дозволило комплексно відобразити загрози зі сторони рашизму діючому світовому порядку на сьогоднішній день.

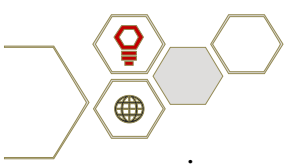
Формулювання цілей статті (постановка завдання).

Мета дослідження полягає у визначенні деструктивних впливів рашистської форми державно-правового режиму на міжнародний та світовий порядок, міжнародне право, інституційний механізм гарантування світового порядку. Дослідження спрямоване на оцінку загроз трансформації чи руйнування діючого світового порядку та запропоновано шляхи усунення деструктивного впливу рашизму.

Завдання дослідження:

1. Дати визначення таких явищ як світовий та міжнародний порядок, міжнародне право, інституційний механізм гарантування світового порядку та рашизм.
2. Розкрити історичні особливості створення діючого світового порядку та його функціонування з 1945 року і до сьогодні. Визначити юридичну основу світового порядку, що базується на принципах міжнародного права.
3. Проаналізувати інституційний механізм гарантування світового порядку, його недоліки та переваги щодо встановлення миру та гарантування суверенним державам територіальної цілісності та незалежності.
4. Встановити загрози, які становить рашизм для світового та міжнародного порядку, вироблення рекомендацій щодо нейтралізації згубного та деструктивного впливу рашизму.

Виклад основного матеріалу дослідження. Жахи світових воєн ХХ століття примусили людство до розробки нового світового порядку, який мав стати на заваді масовим кровопролитним конфліктам. Враховуючи стрімкий розвиток технологій і їх вплив на створення нових видів зброї (в тому числі масового ураження), провідні держави світу, здавалося б, зрозуміли безглуздість

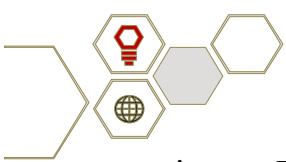


світових воєн в майбутньому, причому не лише з використанням ядерної зброї, але і звичайних конвенційних засобів.

Для забезпечення людства від можливих локальних та глобальних світових конфліктів після Другої світової війни було створено новий світовий порядок. Зважаючи на різносторонні підходи до визначення самого терміну «світовий порядок» пропонуємо вважати під ним концепцію, якої дотримується регіон або цивілізація стосовно природи справедливих домовленостей і розподілу влади, і яка вважається прийнятною для всього світу. «Міжнародний порядок» є практичним застосуванням цієї концепції на значній частині земної кулі – достатньо великій, аби вплинути на глобальний баланс сил [1, с. 13]. Цей новий світовий порядок багато в чому увібрав в себе позитивний досвід Вестфальського мирного договору 1648 р., Віденської системи міжнародних відносин 1814—1815 рр. та Версальсько-Вашингтонської системи мирних договорів укладених за результатами Першої світової війни. В його основу було закладено такі принципи міжнародного права як незастосування сили або загрози силою, мирне розв’язання міжнародних спорів, невтручання у внутрішні справи держав, мирного співробітництва, рівноправності і самовизначення націй та народів, суверенну рівність держав, добросовісного виконання міжнародних зобов'язань, територіальної недоторканості і політичної незалежності держав, непорушності кордонів та поваги до прав людини та основних свобод [2, с. 128].

Водночас потрібно було врахувати і недоліки попередніх спроб укладення світових порядків, які не зупинили Наполеонівські війни, Першу та Другу світові війни. Тому для забезпечення дієвості і ефективності нового світового порядку було створено Організацію Об’єднаних Націй, метою якої є підтримання й зміцнення миру й міжнародної безпеки, розвиток співробітництва між державами світу. У статуті ООН та Заключному акті Наради з безпеки і співробітництва в Європі (Гельсінська декларація 1975 року) було закріплено вищеперелічені базові принципи міжнародного права.

Провідні світові держави того часу – Велика Британія, Республіка Китай (зараз КНР), СРСР (зараз Російська Федерація, хоча легітимність отримання нею

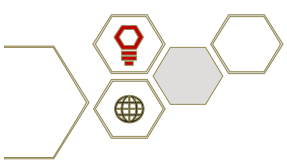


місця у Раді Безпеки ООН викликає сумніви), США та Франція отримали статус постійних членів Ради Безпеки ООН, що дало їм особливі права, щодо облаштування та підтримання світового порядку, адже кожна з цих держав має право вето на рішення Ради Безпеки ООН.

Першочерговим завданням ООН стало створення майданчика для вирішення конфліктів та глобальних проблем, із залученням якомога найбільшої кількості держав, незалежно від їх форми правління чи державно-правового режиму.

За роки існування ООН не завжди могла запобігти чи вирішити локальні конфлікти (арабо-ізраїльське протистояння фактично триває від створення ООН і до сьогодні), але глобальних конфліктів людству вдалося уникнути (особливо це стосується протистояння США та СРСР в епоху біполярного світу).

У 2008 та 2014 роках діючому світовому порядку було завдано перших серйозних ударів зі сторони Російської Федерації. Агресивні війни Росії проти Грузії та України, з анексією частини їх суверенних територій, не викликало адекватної дієвої реакції зі сторони ООН та світової спільноти. Очевидна безкарність російської владної верхівки призвела до остаточного формування на Росії рашизму – форми недемократичного тоталітарного державно-правового режиму, що була сформована на Російській Федерації у XXI ст., яка базується на радикальному російському імперському шовінізмі, фашизмі та практиках комуністичного режиму СРСР, проявляється у формі «руського мира», порушеннях принципів міжнародного права, прав та основоположних свобод людини, мілітаризмі та розв’язані агресивних воєн і реалізації політики геноциду Українського народу [3, с. 58]. Супроводжується рашизм такими проявами дефектності російської суспільної правосвідомості як соціальна апатія на фоні девальвації моральних цінностей, деіндивідуалізація (конформістська поведінка), варваризація та маргіналізація – перетворення антиправових відносин із соціальної аномалії на соціальну норму, сприйняття громадськістю порушення права як невіддільного елемента суспільних відносин й відсутність імунітету суспільства до протиправних дій на фоні психологічних стереотипів

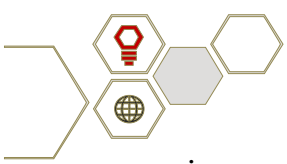


щодо переваги державних засобів та підпорядкованості їм громадських форм у регулюванні суспільних відносин, невизнання значною частиною населення неправомірних дій соціальним злом та їх небезпеки для суспільства, зорієнтованість значної частини населення на протиправне розв'язання життєвих питань та поставлених владою завдань (приклад: масові вбивства цивільного населення, зґвалтування жінок і дітей, масове мародерство на окупованих територіях, що сприймається як нормальна поведінка) [4, с. 119]. Неспровокована жорстока агресія Росії проти України продемонструвала усьому демократичному світу, що в особі «рашизму» він має свого екзистенціального ворога. Росія ще раз підтвердила, що є не лише Імперією Зла, а й уособленням Світового Зла. Зміни режимів у Росії не змінюють варварської, войовничої та глибоко антидемократичної сутності російського суспільства [5].

Рашизм заперечує «силу права», але утверджує «право сили», нехтує елементарними правами й свободами людини, культивує свавілля та насильство, ігнорує національний суверенітет держав-сусідів, відверто зневажає нації і народи колишнього СРСР через демонстративне заперечення їх існування, всіляко намагається їх русифікувати тощо [6].

Будь-який різновид фашизму, і рашизм в цьому не виняток, в кінцевому результаті розв'язує повномасштабну агресивну війну. 24 лютого 2024 року рашистська Росія розпочала війну проти України під виглядом спеціальної воєнної операції. Таким чином було порушено усі базові принципи міжнародного права та, тим самим, кинуто виклик діючому світовому порядку. Особливістю цієї війни є її відверто геноцидний характер проти Українського народу, держави та права на самовизначення. Рашисти на чолі з своїм лідером Путіним заперечують саме існування українців, як окремої нації [7]. Також Росія, на відміну від інших воєнних конфліктів за участю держав членів ООН, робить спроби анексувати окуповані українські території включаючи їх у склад Російської Федерації.

Таким чином Росія, як постійний член Радбезу ООН, яка мала б бути гарантом світового порядку, фактично руйнує його, демонстративно порушуючи



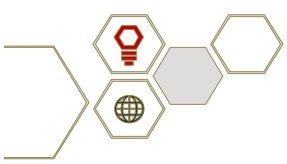
усі принципи міжнародного права. Супроводжується цей процес повною безпорадністю ООН у покаранні агресора. Росія проігнорувала резолюції Генеральної Асамблеї ООН, що засуджують агресію Росії в Україні та вимагають повного виведення російських військ з суверенної території України. У Раді Безпеки ООН Росія банально наклала вето на рішення щодо засудження своєї агресії в Україні. Навіть Ліга Націй спромоглася виключити СРСР зі свого складу за агресію щодо Фінляндії у 1939 році, а нацистська Німеччина, Японія та фашистська Італія самі вийшли з Ліги Націй, не приховуючи своїх агресивних планів. Рашисти не мають сміливості не те що вийти з ООН, але і назвати себе фашистами.

Ганебною і цинічною є також поведінка Генерального секретаря ООН Антоніо Гутерріша, який поїхав на третьому році повномасштабної війни на Росію для участі у саміті БРІКС, щоб в чергове нагадати Путіну про його злочинну поведінку. Цікаво, якби поліцейські їздили до маніяків після чергового вбивства, щоб повідомити їм про їх злочини, а потім потиснувши їм руку їхали додому, це б зупинило вбивства? Очевидно ООН, в сучасному вигляді, досягло пікової точки деградації і більше не може забезпечувати ні світовий, ні міжнародний порядок.

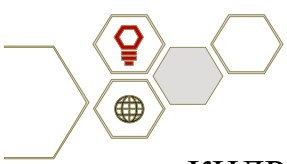
Адекватно відреагував на злочини рашистів Міжнародний кримінальний суд, видавши ордери на арешт президента Росії Путіна та чиновниці Львової-Бєлової у зв'язку з їхньою участю у викраденні українських дітей та відданням наказів по вчиненню даного злочину, а також на ряд військових Росії за воєнні злочини. Але слабкість і цієї міжнародної організації показала Монголія, яка не виконала ордер на арешт президента РФ Володимира Путіна.

Також потрібно відзначити санкційну політику країн Заходу та Європейського Союзу, які, щоправда, не завжди дієві та часто обходяться рашистами через треті країни.

Внаслідок такої свавільної політики рашистів розпочалися тектонічні зміни у глобальному геополітичному балансі сил, що впливають на діючий світовий та міжнародний порядок наступним чином:



- суттєве зменшення довіри до ООН та міжнародних організацій, які повинні забезпечувати дотримання міжнародного права;
- усвідомлення нікчемності міжнародного права та нормативно-правових актів, які укладаються на його основі з такими державами як Росія. Рашисти показали усьому світу, що не лише їх зобов'язання перед Україною (Меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 1994 року) нічого не варті, але і Статут ООН можна безкарно ігнорувати;
- розпочалася загальносвітова тенденція до мілітаризації, особливо це стосується Європейських країн, які після 24 лютого 2022 року суттєво збільшили витрати на оборону, а такі традиційно нейтральні країни як Швеція та Фінляндія, вступили в блок НАТО. Росія, окрім власної мілітаризації та постійного ядерного шантажу, вирішила розмістити на території Білорусі ядерну зброю, чим, традиційно, порушила свої міжнародні зобов'язання, передбачені Договором про нерозповсюдження ядерної зброї від 1968 року;
- активізувався процес поляризації світу. Одну сторону представляють такі диктаторські та авторитарні режими, як рашистська Росія, Іран, КНДР та їх неформальний лідер КНР. Ці держави утворили так звану «вісь зла» [8, с. 192], яка не приховує свого бажання зруйнувати систему світового порядку [9, с. 13]. Адже діючий світовий порядок став перешкодою імперським прагненням Росії та КНР, тому вони дедалі частіше координують свої дії, відповідно до того, що вони визначили в червні 2019 року як «усеосяжне стратегічне партнерство нової доби» [10, с. 117]. Противагу «осі зла» створюють держави з ліберально-демократичними державно-правовими режимами та їх організації, на кшталт НАТО чи ЄС, що природньо підтримують Україну, діючий світовий порядок та принципи міжнародного права;
- реальна небезпека ескалації війни Росії проти України з безпосереднім вступом збройних сил третіх країн у воєнні дії на стороні агресора [11]. Рашисти офіційно уклали 17 січня 2025 року з Іраном угоду про стратегічне партнерство [12], яка відсутня у публічному доступі, але після підписання аналогічної угоди

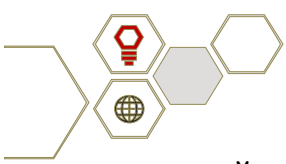


з КНДР 19 червня 2024 року на передовій російсько-українського фронту з'явилися північнокорейські військові [13]. Це викликало активні обговорення [14] та заяви [15] з боку таких союзників України, як Великобританія, Франція та Німеччина. Очікуємо переходу до активних симетричних дій, що буде ще одним кроком у битві за діючий світовий порядок;

- намагання рашистів через своїх союзників по «осі зла» та таких підконтрольних їм терористичних організацій як Хамас чи Хезболлу, розв'язати збройні конфлікти по всьому світу, щоб відволікти увагу Заходу від війни в Україні та тим самим зменшити її підтримку, посіяти хаос і в черговий раз дискредитувати правові основи світового порядку. Треба відзначити, що на Близькому Сході Росії та Ірану вдалося руками своїх маріонеток розв'язати чергову арабо-ізраїльську війну у 2023 році. Щоправда, у кінці 2024 року рашисти отримали гідну відповідь, втративши підконтрольний їм режим Башара Асада у Сирії, що, очевидно, призведе до закриття російських військових баз у Сирії та остаточної втрати прямого впливу на Близький Схід;

- рашисти намагаються будь-якими методами дискредитувати демократичні державно-правові режими. Особливо це стосується лідерів Заходу – США та Європейського Союзу загалом і країн членів, як основних захисників основ світового порядку. Втручання у вибори, поширення неправдивої інформації, прямий підкуп політиків, журналістів, активістів чи надання владним верхівкам можливості отримувати дешеві російські вуглеводні, фінансування право чи ліворадикальних політичних рухів (щоправда більшість із них маргінальні за своєю сутністю), кібератаки та ін.;

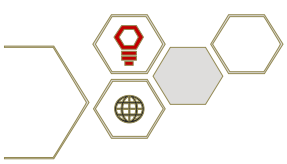
- суттєвою загрозою світовому та міжнародному порядку є деструктивна позиція окремих лідерів Західних держав. До прикладу прем'єр-міністри Угорщини та Словаччини Віктор Орбан та Роберт Фіцо відкрито висловлюють підтримку рашистам, зустрічаються з їх лідером, що є неприйнятним в контексті політики Європейського Союзу та, фактично, є зрадою принципів на яких засновується світовий порядок. Занепокоєння також викликають і заяви новообраного президента США Дональда Трампа та наближених до нього



людей, щодо Гренландії, Канади, Мексики, Панамського каналу. Є реальна загроза, що діючий світовий порядок може бути зруйнований «руками» лідерів владної верхівки США [16]. В такому випадку і рашисти в Росії, і комуністи в КНР отримають можливість втілювати свої імперські плани, безперешкодно використовуючи свою військову силу, як аргумент для анексії будь-якої суверенної території незалежної держави.

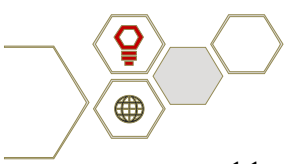
Як би не розвивалися подальші події, очевидним є нагальна потреба реформи ООН, яка не може забезпечити виконання усіма її членами міжнародного права, на якому засновується діючий світовий порядок. Адже, як слушно стверджує Тімоті Снайдер, зараз Українці захищають світовий та міжнародний порядок, який базується на державах і кордонах. Вони захищають демократію як таку, включно з американською [17]. Усвідомлення цього факту Західними суспільствами та їх політичними елітами може врятувати наш світ від хаосу руйнування діючого світового порядку та подальшого зростання дестабілізуючого впливу таких терористичних держав як рашистська Росія, КНДР чи Іран по всьому світі.

Висновки. Підсумовуючи вищенаведене, доводиться констатувати, що рашизм став черговим випробуванням світового порядку у XXI ст. Його згубний вплив розкрив концептуальні недоліки інституційного механізму забезпечення реалізації міжнародного права та поставив під сумнів саме існування діючого світового порядку. Для недопущення глобального домінування сваволі та права сили, і порятунку того, відносно безпечного та прогресивного світу, в якому людство живе крайні десятиліття, потрібна консолідація усіх ліберально-демократичних державно-правових режимів для знищення рашизму, притягненні його лідерів до відповідальності і повному відновленні України, яка ціною життя своїх громадян рятує не лише свою свободу, але і діючий світовий порядок.



Список використаних джерел

1. Кіссінджер Г. Світовий порядок. Роздуми про характер націй в історичному контексті. – К.: Наш Формат, 2017. 320 с.
2. Юридична енциклопедія: В 6 т. / Редкол.: Ю.С. Шемшученко (голова редколегії) та ін. – К.: Українська енциклопедія, 1998 – Т. 5: П – С. – 2003.
3. Rudyi, N. (2023). Ruscism as a variant of the fascist form of state-legal regime. *Social and Legal Studios*, 6(2).
4. Музика І. В. Явище «рашизму» у поняттєвому просторі сучасної науки / І.В. Музика // *Юридична наука в умовах протидії іноземній військовій агресії: історія та сучасність: збірник наукових праць*. Київ: Талком, 2023.
5. Огрізко В.С. Дещо про «рашизм». URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-polytics/3560964-ogrizko-deso-pro-rasizm.html> (дата звернення: 19.01.2025).
6. Грицяк І. Рашизм як загроза Україні, Європі, світу. URL: <https://fpmv.kubg.edu.ua/pro-fakultet/kafedry/kafedra-fizychnoi-reabilitatsii-ta-biokineziologii/podii/2055-rashyzm-iak-zahroza-ukraini-yevropi-svitu.html> (дата звернення: 07.01.2025).
7. Стаття Володимира Путіна «Об историческом единстве русских и украинцев». URL: <http://kremlin.ru/events/president/news/66181>) (дата звернення: 12.01.2025).
8. Рудий Н.Я. Протистояння ліберально-демократичних та недемократичних державно-правових режимів: Третя світова війна чи локальні конфлікти? / Н.Я. Рудий // *Державотворення та правотворення в умовах війни та післявоєнний період: збірник тез доповідей учасників учасників Всеукраїнського круглого столу*. Львів: ЛьвДУВС, 2023.
9. Фуліс П. Мультиполярний розлад / П. Фуліс // *Світ попереду 2024*. Журнал New Voice, № 6. 2023.
10. Макмастер Герберт. Поля битв. Боротьба за захист вільного світу / перекл. з англ. Надія Коваль. – К.: Наш Формат, 2023. – 424 с.



11. Близько 11 тисяч солдатів з КНДР готують воювати в Україні. URL: <https://www.twz.com/news-features/nearly-11000-north-korean-troops-in-russia-preparing-to-enter-the-fight-says-ukraines-spy-boss>) (дата звернення: 19.01.2025).
12. Росія з Іраном уклали договір. Чим він відрізняється від угоди з КНДР. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/ckgxxq127pqq>) (дата звернення: 17.01.2025).
13. ЗСУ взяли в полон військових з Північної Кореї. URL: <https://news.liga.net/ua/all/news/zsu-vzialy-v-polon-zhyvykh-viyskovykh-z-pivnichnoi-korei-ti-vzhe-spilkuiutsia-z-sbu-foto>) (дата звернення: 04.01.2025).
14. Британія та Франція обговорюють відправлення миротворчих військ до України. URL: <https://suspilne.media/926077-telegraph-britania-ta-francia-obgovoruut-vidpravlen-na-mirotvorcih-vijsk-do-ukraini/>) (дата звернення: 09.01.2025).
15. Глава МО ФРН допускає відправлення миротворців в Україну. URL: <https://www.dw.com/uk/ministr-oboroni-nimeccini-dopuskae-vidpravlen-na-mirotvorcih-v-ukrainu/a-71337009>) (дата звернення: 19.01.2025).
16. Timothy Snyder Why Greenland? URL: https://snyder.substack.com/p/why-greenland?utm_source=post-email-title&publication_id=310897&post_id=154864220&utm_campaign=email-post-title&isFreemail=true&r=3g617d&triedRedirect=true&utm_medium=email) (дата звернення: 19.01.2025).
17. Timothy Snyder Freedom and safety. URL: https://snyder.substack.com/p/freedom-and-safety?utm_source=post-email-title&publication_id=310897&post_id=150112188&utm_campaign=email-post-title&isFreemail=true&r=3g617d&triedRedirect=true&utm_medium=email) (дата звернення: 09.01.2025).